dr Maria Andrzejak
Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej
ORCID: 0000-0001-5372-133

dr Ewa Jagodzińska-Komar
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
ORCID: 0000-0003-0521-5054

Bariery dostępu do wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych

https://doi.org/10.64158/cwhn4qbngf

Streszczenie: Ograniczenie kapitałowe jest problemem, z którym mierzy się wiele jednostek gospodarczych. Rozwiązaniem tego problemu jest pozyskanie kapitału z zewnątrz. Przykładem są programy wsparcia kapitałowego dla przedsiębiorstw, które mają na celu wspierać działania i rozwój podmiotów gospodarczych. Celem pracy jest zidentyfikowanie barier dostępności do wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych. Problemem badawczym jest odpowiedz na pytanie: jakie występują bariery uniemożliwiające przedsiębiorstwom pozyskanie finansowania w ramach instrumentów dłużnych? W rozdziale przeanalizowano listę 341 złożonych wniosków o pozyskanie wsparcia kapitałowego w ramach Kredytu ekologicznego, który jest programem w ramach FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki) oraz uzyskano odpowiedz na postawione pytanie badawcze, co pozwoliło poszerzyć szerszą tematykę poruszaną w finansach jaką są bariery dostępności do kapitału.

1. Wprowadzenie

Bariery dostępu do kapitału stanowią istotny problem nie tylko w obszarze dyscypliny finansów, ale przede wszystkich dla samych przedsiębiorstw. Programy wsparcia dla jednostek gospodarczych mają w wielu przypadkach za cel ułatwienie pozyskania środków na rozwój[1], szcze-

[1] A. Zając, i D. Kowalski, *Program gwarancyjny BiznesMax jako instrument zwalczający barierę dostępu do kapitału dla sektora mikro, małych i średnich przedsię-*

gólnie dla mniejszych jednostek gospodarczych.[2] Raporty pokontrolne wskazują jednak, że część środków przeznaczonych na wsparcie przedsiębiorstw ma niskie wskaźniki wykorzystania.[3] Istotne zatem wydaje się zidentyfikowanie barier dostępności do wspomnianego wsparcia. Warto również podkreślić, że obecne programy opierają się nie tylko na bezpośrednich dotacjach ale często wykorzystują również inne instrumenty finansowe. Takim instrumentem jest kredyt z dotacją, który łączy instrument dłużny z elementem wsparcia kapitałowego. Celem pracy jest zidentyfikowanie barier dostępności do wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych. Problemem badawczym jest odpowiedz na pytanie: jakie występują bariery uniemożliwiające przedsiębiorstwom pozyskanie dotacji w ramach instrumentów dłużnych? Do osiągnięcia zamierzonego celu zostanie przeprowadzone badanie listy 341 złożonych wniosków o pozyskanie wsparcia kapitałowego w ramach Kredytu ekologicznego, który z kolei jest programem w ramach FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki). Zanalizowane zostaną zarówno listy wniosków przyjętych, jak również listy wniosków odrzuconych z powodów formalnych i merytorycznych. Uzyskanie odpowiedzi na postawione pytanie badawcze pozwoli poszerzyć szerszą tematykę poruszaną w finansach jaką są bariery dostępności do kapitału.

2. Wsparcie kapitałowe w instrumentach dłużnych w ramach programów FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki)

Obecny program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 ma na celu realizację czterech podstawowych celów jakimi są: umożliwienie przedsiębiorstwom finansowania działań B+R, wspiera-

biorstw – analiza prawna i ekonomiczna, International Journal of Legal Studies, 2023, t.14, s. 557–572.

[2] A. Kuchciński, *The role of guarantee funds in supporting entrepreneurship in Poland*, Sciences of Europe, 2019, 46(2), s. 3-8.

[3] Europejski Trybunał Obrachunkowy, *Wykonywanie budżetu UE za pośrednictwem instrumentów finansowych – wnioski na przyszłość z okresu programowania 2007–2013*, 2016, nr 19.

nie projektów z zakresu ochrony środowiska, wsparcie szeroko pojętych działań na rzecz zazielenienia przedsiębiorstw oraz wsparcie podmiotów gospodarczych w ubieganiu się o środki pomocowe. Wymienione cele są następnie realizowane za pomocą poszczególnych działań i różnych form wsparcia, do których zalicza się: dotacje, doradztwo, gwarancje czy instrumenty finansowe (inwestycje kapitałowe lub *quasi*-kapitałowe).[4]

W ramach wymienionego programu wprowadzono instrument finansowy, który łączy ze sobą dotację dla przedsiębiorstw z instrumentem dłużnym. Kredyt z dotacją umożliwia jednostkom gospodarczym pozyskanie dotacji do spłaty części kapitałowej zaciągniętego kredytu. Warto jednak zwrócić uwagę, że wysokość wsparcia jest mniejsza niż kwota zaciągniętego długu. Taka konstrukcja instrumentu finansowego umożliwia zaangażowanie obu stron w inwestycji (zarówno przedsiębiorstwa, jak i sektora publicznego). Wielkość dotacji jest uzależniona między innymi od samej inwestycji, wielkości przedsiębiorstwa czy miejsca prowadzonej działalności gospodarczej. Muszą zostać ponadto spełnione kryteria wymagane przez prawo unijne[5] oraz krajowe[6] o udzielaniu tak zwanej pomocy *de minimis*, która odgrywa istotną rolę w oddziaływaniu państwa na gospodarkę[7] oraz w zwalczaniu barier dostępu do kapitału.[8]

---

[4] Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, SZOP.FENG.00, obowiązuje od dnia 2023-01-17.

[5] Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis.*

[6] Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2441).

[7] M. Kogut-Jaworska, *Pomoc de minimis i jej szczególna rola w systemie pomocy publicznej w Polsce*, Prace Naukowe Uniwersytety Ekonomicznego we Wrocławiu, 2016, nr 437, s. 208 -221.

[8] M. Andrzejak, *Program gwarancyjny de minimis jako inicjatywa zwalczania barier dostępu do kapitału dla MSP,* Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, Nauki Ekonomiczne, 2017, t. 25.

Jednostki gospodarcze ubiegające się o dotację w ramach instrumentu dłużnego muszą wcześniej posiadać promesę kredytu lub warunkową umowę kredytową. Warto zatem zwrócić uwagę na fakt, że kredyt z dotacją jest bezpośrednio związany ze zdolnością kredytową danego przedsiębiorstwa. Sama zdolność kredytowa może stanowić barierę dostępu do kapitału, zwłaszcza dla przedsiębiorstw z sektora MŚP.[9] Możliwość ubiegania się o dotację w ramach analizowanego instrumentu jest zatem uwarunkowana posiadaniem zdolności kredytowej.

3. Bariery dostępu do wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych

W celu określenia wspomnianych barier dostępności przeanalizowano wyniki programu *Kredyt ekologiczny* przeprowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Program ten skierowany jest do przedsiębiorstw o statusie mikroprzedsiębiorcy, *small mid-caps*, *mid-caps* lub z sektora MŚP. Do przedsiębiorstw mikro, małych lub średnich zalicza się jednostki zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) uznającej niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu.[10] Istotne jest jednak zwrócenie uwagi na dwa dodatkowe rodzaje przedsiębiorstw wyróżnione w Programie Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki. Oprócz sektora MŚP program ten umożliwia ubieganie się o fundusze dla dwóch wyróżnionych kategorii: [11]

– *small mid-cap* – czyli tak zwana „mała spółka o średniej kapitalizacji"; przedsiębiorstwo może zatrudniać do 499 pracowników i dodatkowo musi spełnić warunek nieprzekroczenia obrót nie przekraczają

[9] J. Grzywacz, *Kredyt w kształtowaniu struktury kapitałowej w przedsiębiorstwa*, w: „*Struktura kapitału w przedsiębiorstwie w warunkach ekspansji, kryzysu i zjawisk upadłościowych*". red. Grzywacz Jacek, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2015.

[10] Art. 2 ust. 103e) Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

[11] Art. 2 ust. 7) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r.

100 mln EUR lub roczna suma bilansowa nie może przekroczyć 86 mln EUR;

– *mid-cap* – czyli tak zwana „spółka o średniej kapitalizacji" - przedsiębiorstwo może zatrudniać do 3000 pracowników i jednocześnie nie zalicza się do sektora MŚP ani nie jest małą spółką o średniej kapitalizacji (*small mid-cap*).

Program Kredyt Ekologiczny nie ogranicza udzielenia kredytu z dotacją jedynie do przedsiębiorstw z sektora MŚP, ale dołącza jeszcze dwa nowe rodzaje przedsiębiorstw. W ramach programu można uzyskać dofinansowanie w maksymalnej wartości do 80% wydatków kwalifikowanych.[12] Koszty te mogą być związane z modernizacją infrastruktury np. nieruchomości, maszyn. Modernizacja ta powinna przynieść ograniczenie zużycia energii pierwotnej na poziomie minimum 30%. Dofinansowanie wypłacane jest jako forma dotacji na spłatę kredytu zaciągniętego w jednym z współpracującym w ramach programu banku.

Pierwsza edycja programu miała miejsce w okresie od 13 czerwca 2023 r. do 17 sierpnia 2023 r. Odbyła się ona w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027, wpisując się w jeden z priorytetów programu jakim jest zazielenienie przedsiębiorstw. W celu zidentyfikowania barier dostępności do kredytu z dotacją przeanalizowano listę 341 złożonych wniosków.

Na wykresie 1 zilustrowano statystykę wniosków dotyczących kredytu z dotacją pierwszej edycji Kredytu Ekologicznego. Złożono łącznie 341 wniosków o dofinansowanie, z czego przyjętych zostało jedynie 113. Odrzucono 59 wniosków z powodów formalnych. Do powodów formalnych odrzucenia wniosku zalicza się:[13]

– złożenie wniosku w terminie przekraczającym określone ramy czasowe,
– brak zgodności danych rejestrowych na wniosku z dokumentem rejestrowym wnioskodawcy,

[12] Regulaminu wyboru projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny, Kryteria wyboru projektów.

[13] Załącznik nr 1do Regulaminu wyboru projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny, Kryteria wyboru projektów.

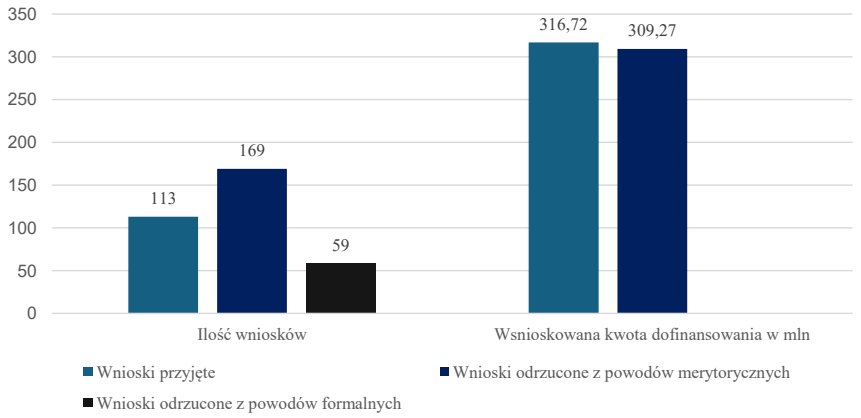

Wykres 1. Statystyka wniosków dot. kredytu z dotacją – Kredyt ekologiczny edycja I

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników oceny wniosków o dofinansowanie BGK, *Lista ocenionych projektów. Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty niespełniające wymaganych kryteriów oraz projekty wybrane do dofinansowania.*

- niekompletny wniosek lub brak wymaganych załączników (załączniki muszą zostać załączone zgodnie z regulaminem, być czytelne oraz sporządzane na właściwym wzorze),
- brak promesy kredytowej lub warunkowej umowy kredytu ekologicznego zawartej najpóźniej w tym samym dniu, co złożenie wniosku o dofinansowanie; taka promesa lub umowa warunkowa musi dodatkowo zawierać informacje o pozytywnej ocenie zdolności kredytowej na potrzeby inwestycji ekologicznej.

Należy zatem stwierdzić, że aby przedsiębiorstwa uzyskało dofinansowanie do kredytu z dotacją musi posiadać zdolność kredytową. Jak już wspomniano we wcześniejszym fragmencie pracy może to być pierwsza bariera dostępu do tego źródła finansowania. Kolejnym istotnym elementem jest prawidłowe wypełnienie wniosku pod kątem formalnym. Niekompletne lub błędne złożenie wniosku będzie skutkować odrzuceniem.

Kolejnym powodem odrzucenia wniosków były przesłanki merytoryczne. Stanowiły one 169 wniosków, czyli prawie 50% wszystkich wniosków. Należy zauważyć, że niepokojącym zjawiskiem jest wysoki wskaźnik odrzucenia wniosków. Łącznie odrzucone wnioski z powodów formalnych i merytorycznych stanowiły prawie 67% wszystkich wnio-

sków. Takie proporcje wskazują na niekorzystną sytuację również pod względem wykorzystania środków przeznaczonych dla przedsiębiorstw. W pierwszej edycji programu przewidziano łącznie 660 milionów złotych, z czego wykorzystano jedynie niecałe 317 milionów. Statystyki te potwierdzają wcześniej zauważony problem dotyczący niskiego wskaźnika wykorzystania instrumentów inżynierii finansowej w ramach programów pomocowych.[14]

W przypadku kredytu z dotacją wyraźnie widać, że oprócz kwestii formalnych i związanych ze zdolnością kredytową kluczową rolę odgrywają kryteria merytoryczne. Skala niespełnienia właśnie kryteriów merytorycznych została zaprezentowana na wykresie 2.

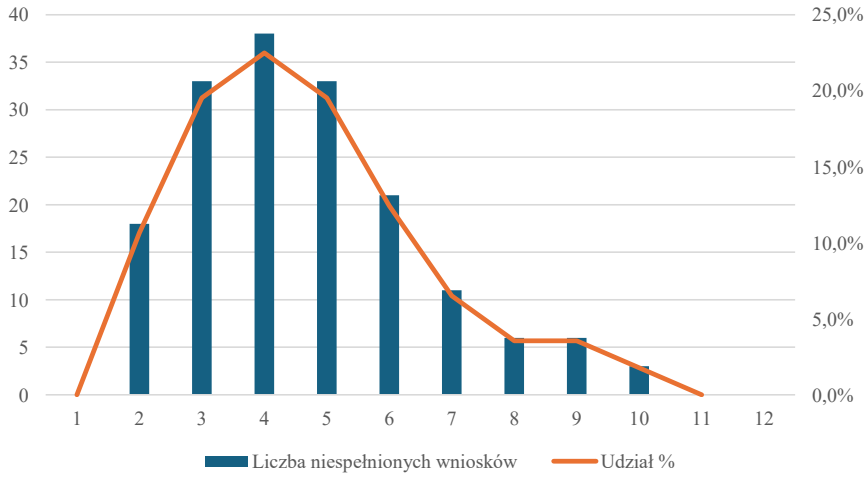

Wykres 2. Liczba niespełnionych kryteriów przypadająca na wniosek

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników oceny wniosków o dofinansowanie BGK, *Lista ocenionych projektów. Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty niespełniające wymaganych kryteriów.*

Wykres 2 ilustruje liczbę niespełnionych kryteriów przypadającą na pojedynczy wniosek. Każdy odrzuconych wniosek nie spełnił przynajmniej dwóch kryteriów merytorycznych. Warto również zwrócić uwagę,

[14] Europejski Trybunał Obrachunkowy (2016), Wykonywanie budżetu UE za pośrednictwem instrumentów finansowych – wnioski na przyszłość z okresu programowania 2007-2013, Sprawozdanie specjalne nr 19/2016.

że część przedsiębiorstw nie spełniła aż 10 warunków z wymaganych 12. Najczęściej niespełnione kryteria występowały w liczbie czterech i stanowiły one 22,5% udziału w odrzuconych wnioskach.

4. Bariery merytoryczne w dostępie do kredytu z dotacją

Jak już wspomniano występowało dwanaście kryteriów merytorycznych aby uzyskać dofinasowanie w ramach kredytu z dotacją. Do kryteriów tych należy zaliczyć:[15]

- brak powiązania z rodzajami działalności wykluczonymi z możliwości wsparcia,
- pytanie czy wnioskodawca i projekt nie podlegają wykluczeniu,
- zgodność z Kartą Praw Podstawowych,
- spełnienie minimalnego progu oszczędności energii,
- zgodność z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych,
- spełnienie horyzontalne zasady równości szans i niedyskryminacji,
- poprawność dokumentu audytu oraz zgodność inwestycji z wymogami,
- kwalifikowalność wydatków,
- spełnienie zasady zrównoważonego rozwoju,
- zakwalifikowanie inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE,
- pytanie czy projekt jest właściwie przygotowany?,
- obiektywność wskaźników weryfikowalnych i odzwierciedlających założone cele projektu.

Każde z tych kryteriów musiało zostać spełnione w celu otrzymania dofinansowania. Statystyka odrzuconych wniosków z uwagi na powyższe kryteria merytoryczne została zaprezentowana na wykresie 3.

Na wykresie 3 zilustrowano statystykę występowania danego kryterium merytorycznego jako powodu do odrzucenia wniosków. Łączna liczba wszystkich kryteriów jako powodu odrzucenia wniosku wynosi

[15] Załącznik nr 1do Regulaminu wyboru projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny, Kryteria wyboru projektów.

Wykres 3. Brak spełnienia danego kryterium – liczba występowania we wnioskach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników oceny wniosków o dofinansowanie BGK, *Lista ocenionych projektów Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty niespełniające wymaganych kryteriów.*

785. Jest to zgodne z wykresem numer 2 i potwierdza, że jeden wniosek zawierał więcej niż jedno niespełnione kryterium. Można zatem stwierdzić, że w ubieganiu się o kredyt z dotacją istotną rolę odgrywają bariery wypełniania wniosku pod względem merytorycznym. Z tego powodu jednostki gospodarcze utraciły możliwość otrzymania dofinansowania na kwotę ponad 309 milionów złotych, o którą łącznie wnioskowały. Należy przy tym zauważyć, że wnioski te spełniły wymagania formalne, czyli między innymi z pewnością posiadały zdolność kredytową. Podział kryteriów merytorycznych w procentowych udziale występowania w odrzuconych wnioskach zaprezentowano na wykresie 4.

Na wykresie 4 zilustrowano, kryteria które stanowiły najczęstszy powód braku uzyskania dofinansowania. Wśród wszystkich dwunastu warunków, aż pięć z nich występowało w ponad połowie wniosków. Do tych kryteriów zaliczamy:

– obiektywność weryfikowalności i odzwierciedlenia przez wskaźniki założonych celów projektu (prawie 85%),
– odpowiedź na pytanie: czy projekt jest właściwie przygotowany? (ok. 77%),
– zakwalifikowanie inwestycji początkowej zgodnie z rozporządzeniem KE (ok. 69%),

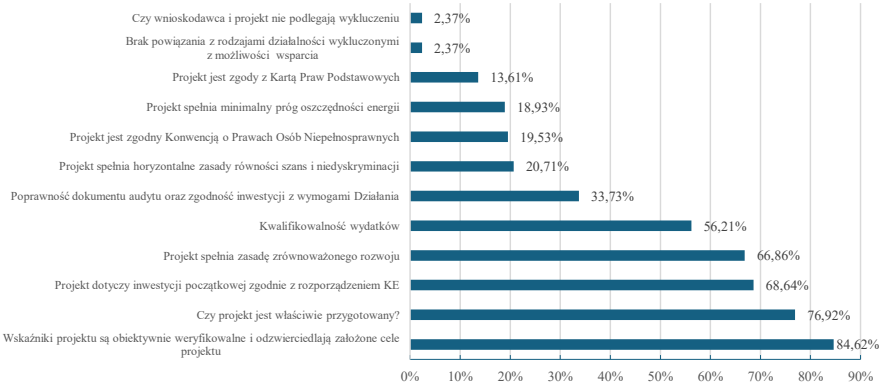

Wykres 4. Udział procentowy danego kryterium w odrzuconych wnioskach

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników oceny wniosków o dofinansowanie BGK, *Lista ocenionych projektów Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty niespełniające wymaganych kryteriów*.

– założenie, że projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju (ok. 67%),
– kwalifikowalność wydatków (ok. 56%).

Pozostałe kryteria również wystąpiły (każde kryterium było jednym z powodów odrzucenia), ale wystąpiły u mniej niż połowy przedsiębiorstw. Najczęstszy jednak powód odrzucenia wniosku był związany z wskaźnikiem projektu. Zgodnie z regulaminem zakres planowanych inwestycji powinien zostać określony za pomocą wskaźników. Ponadto wskaźniki powinny być mierzalne, poprawnie określone, obiektywnie weryfikowalne i realne do osiągnięcia.[16] Wytyczne co do sposobu wyliczeń i prezentacji wskaźników zostały zamieszczone w instrukcji wypełniania wniosku. Pozostałe kryteria i wymogi również zostały opisane w instrukcji. Ponadto w ramach programu FENG (Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki) przedsiębiorstwa muszą wykazać zgodność działań z prawami człowieka[17], z prawami osób niepełno-

[16] BGK, Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu, Kredyt ekologiczny, 2023.

[17] Działania muszą być zgodne z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 6 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, str. 3890) Dokument

sprawnych[18] oraz spełniać horyzontalne zasady równości szans i niedyskryminacji. Z badania wniosków zgłoszonych do programu kredytu z dotacją można jednak zauważyć, że znacząca część przedsiębiorstw ubiegająca się o wsparcie finansowe nie wykazała odpowiedniego przygotowania i umiejętności do poprawnego wypełniania wniosków o kredyt z dotacją.

5. Podsumowanie

Wsparcie kapitałowe przedsiębiorstw odgrywa istotną rolę zarówno dla całej gospodarki, jak i dla pojedynczych przedsiębiorstw. W ramach oferowanych programów wsparcia powinno się dążyć do maksymalizowania wykorzystania środków przeznaczonych na konkretne cele. Przeszkodą do realizacji wysokiej efektywności, rozumianej jako wykorzystanie w pełni programów i oferowanych środków finansowych, mogą być bariery jakie napotykają jednostki gospodarcze w trakcie procesu pozyskiwania tychże środków. Oprócz dotychczasowych barier dostępu do kapitału należy zauważyć, że w przypadku wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych również występują liczne bariery, które uniemożliwiają otrzymanie środków finansowych. W rozdziale przeanalizowano bariery w dostępie do wsparcia kapitałowego w ramach instrumentów dłużnych. Jako bariery dostępu należałoby wskazać:

- brak zdolności kredytowej,
- brak umiejętności wypełnienia wniosków pod względem formalnym,
- niewłaściwe obliczenie i przedstawienie wskaźników, które byłyby weryfikowalne i odzwierciedlałyby założone cele,
- brak umiejętności wypełnienia wniosków według pozostałych kwestii merytorycznych.

obejmuje prawa osobiste, obywatelskie, polityczne, gospodarcze i społeczne przysługujące obywatelom UE.

[18] Działania muszą być zgodne Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia

[13] grudnia 2006 r. w zakresie odnoszącym się do sposobu realizacji i zakresu projektu.

Kwestie merytoryczne obejmują większą liczbę kryteriów szerzej opisanych. Warto jednak zwrócić uwagę, że ich prawidłowe wypełnienie we wniosku jest opisane w instrukcji do programu. Należy stwierdzić, że wiele przedsiębiorstw nie jest przygotowanych merytorycznie ani nie posiada wystarczających umiejętności do składania wniosków o dofinansowanie, co powoduje występowanie barier w dostępie do instrumentu jakim jest kredyt z dotacją.

Bibliografia

Andrzejak M., *Program gwarancyjny de minimis jako inicjatywa zwalczania barier dostępu do kapitału dla MSP,* Zeszyty Naukowe Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Płocku, Nauki Ekonomiczne, 2017, t. 25.

BGK, *Lista ocenionych projektów Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty niespełniające wymaganych kryteriów*.

BGK, *Lista ocenionych projektów. Program FENG 2021–2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny Numer naboru 01 – Projekty wybrane do dofinansowania*.

Europejski Trybunał Obrachunkowy, Wykonywanie budżetu UE za pośrednictwem instrumentów finansowych – wnioski na przyszłość z okresu programowania 2007–2013, 2016, nr 19.

Grzywacz J. *Kredyt w kształtowaniu struktury kapitałowej w przedsiębiorstwa*, w: *Struktura kapitału w przedsiębiorstwie w warunkach ekspansji, kryzysu i zjawisk upadłościowych*. red. Grzywacz Jacek, Warszawa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2015.

Kogut-Jaworska M., *Pomoc de minimis i jej szczególna rola w systemie pomocy publicznej w Polsce,* Prace Naukowe Uniwersytety Ekonomicznego we Wrocławiu, 2016, nr 437, s. 208 -221.

Kuchciński A., *The role of guarantee funds in supporting entrepreneurship in Poland*, Sciences of Europe, 2019, 46(2), s. 3-8.

Regulaminu wyboru projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny, Kryteria wyboru projektów.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia

18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027 (Dz. U. z 2022 r., poz. 2441).

Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r.

Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Departament Programów Wsparcia Innowacji i Rozwoju, SZOP.FENG.00, obowiązuje od dnia 2023-01-17.

Zając A., i Kowalski D., *Program gwarancyjny BiznesMax jako instrument zwalczający barierę dostępu do kapitału dla sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw – analiza prawna i ekonomiczna*, International Journal of Legal Studies, 2023, t.14, s. 557–572.

Załącznik nr 1do Regulaminu wyboru projektów w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 Działanie 3.01 Kredyt Ekologiczny, Kryteria wyboru projektów.

BARRIERS TO ACCESS TO CAPITAL SUPPORT UNDER DEBT INSTRUMENTS

Abstract: Capital limitation is a problem that many business entities face. The solution to this problem is to obtain external capital. An example are capital support programs for enterprises, which are intended to support the activities and development of business entities. The aim of the chapter is to identify barriers to access to capital support under debt instruments. The research problem is to answer the question: what are the barriers preventing enterprises from obtaining financing through debt instruments? The chapter analysed a list of 341 submitted applications for obtaining capital support under the Ecological Loan, which is a program under FENG (European Funds for a Modern Economy) and provided an answer to the research question, which allowed to expand the broader topic discussed in finance, which are barriers to access to capital.